

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Etapa locală
28 februarie 2025
Clasa a VII-a

Varianta 1

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Punctajul total este de 100 de puncte.

Citește fiecare dintre textele următoare pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A.

„Soarele se lăsa spre asfințit și de jur împrejur era numai pădure și nici urmă de așezare omenească. Numai pădure, și copaci, și desișuri amenințătoare. [...]

Într-adevăr, poteca era domoală, liniștită, parcă voia să se strecoare neobservată printre obstacole și zăgazuri, ocolindu-le întotdeauna. De voie, de nevoie, prichindelul suportă o bună bucată de timp cuminența cărării, dar când întâlnește în cale o râpă lată de numai zece metri și adâncă numai de vreo doi, în fața căreia poteca se speriase, nu mai reuși să se stăpânească și se hotărî să scurteze drumul. Și, după ce trecu de râpă și ajunse iarăși în cărăriuie, făcu o socoteală care-l bucură grozav: câștigase aproape jumătate de kilometru! Adică o mulțime de minute. Încurajat de succes, mai scurtă drumul de câteva ori și de fiecare dată regăsi prietenoasa potecă. Până ce îi apărură la un cot, într-un desiș, o ridicătură ca o cocoasă de cămilă. Aproape vesel, părăsi cărăriuia cu gândul că o va putea regăsi în scobitura dintre cele două cocoase. Urcă și coborî și iar urcă, dar nu dădu imediat peste poteca părăsită. Puțințel înfricoșat de discul soarelui, care nu mai dogorea și nici nu mai lumina cu puterea lui de zi, prichindelul făcu marea greșală de a începe să caute poteca numai înainte, în loc să se întoarcă foarte simplu înapoi, la poalele cocoasei. Înainte!... Dar erau copaci, și stânci, și gropi, și desișuri, și toate trebuiau ocolite și numai înainte nu mergea prichindelul. Când i se aprinse în minte gândul cel bun, era prea târziu. Nici urmă de cocoase, nicăieri, nici măcar vreo ridicătură nu se mai vedea. Ba nici soarele nu-și mai arăta decât o felie roșietică și foarte grăbită. Prichindelul se întoarse iute cu fața spre asfințit ca să mai aibă timp să fixeze punctele cardinale. Dar la ce i-ar folosi oare punctele cardinale, dacă nu știe precis unde se află peștera? Și de unde să aleagă puncte de reper pentru nord sau pentru sud când n-aveau în jur decât copaci care se asemănau ca niște dușmani unii cu alții? Și cum va mai stabili punctele cardinale după ce soarele își va retrage ultimele culori?... Întrebările îl îmboldeau rele și ascuțite ca niște lănci.

— Țombi dragă...începu el să se tânguie. Mi se pare că ne-am rătăcit prin pădure...

Și în clipa aceea prichindelul înțelese cât de rău și-ar fi făcut dacă ar fi gonit cățelul acasă cu tot dinadinsul.

Țombi simți neliniștea stăpânului și i se gudură viu la picioare și începu să-și frece botișorul umed și cald de niște gambe reci. Înaintau încet printre copaci spre nord și ciufuliciul izbuti să-și mențină curajul până când umbrele copacilor prinseră a se lungi, iar desișul pădurii deveni mai întunecos. Primul val de teamă îi încreți carnea, dar nu se lăsă doborât. Se înverșuna la drum spre nordul lui halucinant și iluzoriu. Ceva îi spunea că peștera se află în direcția nordului, dar nimeni

nu-i mai spunea în ce direcție se afla nordul. Nimeni, pentru că soarele nu se mai vedea, și nici culorile asfințitului nu mai ajungeau pe cerul îngustat al pădurii. [...]

Oare de ce nu putea să închidă ochii?... Nu putea! Și privirile lui descopereau pretutindeni în jur figuri și forme ciudate, pe care un vânt, venit iute la chemarea groazei, le agita amenințător. Și mai erau și țipetele stranii ale păsărilor de noapte, țipetele cu care se trezeau. Pădurea întreagă, pădurea cea bună și plină de culori, își scotea din văgăuni ascunse ființe de groază. Uriași cu zeci de brațe, babe deșirate, gheboase, cu părul plin de lighioane și cu unghii care zgâriau până-n inimă, dihăanii cu colți încovoiați și cu coame zburlete care-i înțepau pulpele, balauri cu zeci de capete, cu limbi șuierătoare care-i atingeau ochii și ceafa, se mișcau, și dansau, și hârșăiau, și rânjeau mereu, din toate părțile.

Îngrozit, prichindelul luă cățelul în brațe și încercă să se apere de asediatorii încâlciți, diformi și mușcători, fugind, fără să știe unde, fără să se întrebe unde.[...] O aripă moale lovi pieptul prichindelului și câinele, schelălăind, îi scăpă din brațe și o luă la goană aiurea.

Singur, fără niciun suflet bun alături, ciufuliciul, atât de vesel și de neastâmpărat altădată, închise ochii așteptând ceva rău, și parcă devenea de piatră, și parcă începea să înghețe... Se răzvrăti cu ultimele puteri, cu ultimele dorințe, cu ceea ce mai rămăsese cald și lumină într-însul. Protejându-și mersul speriat cu mâinile, făcu pas după pas, pas după pas... și deodată auzi, aproape, un scheunat prietenos și simți la glezne o răsuflare bună. Era o geană de lumină în aer, oare de unde? Și Țombi își lipise botul de un loc bătătorit, cu iarbă scurtă, răvășită. Regăsise poteca!... Dar încotro să apuce? Unde era nordul?... În dreapta!... În stânga?... Lumina încă mai tremura pe potecă. Dar oare cât timp? Dacă dihăniile pădurii vor sări din nou asupra lui?... Iar simțea piatră și gheață în membre... Se uită în jur, se uită spre cerul care se zărea ca niște pete albastre, apoi porni încet, pe potecă, târându-și picioarele, tremurând și așteptând să i se înfigă în umeri gheare și ciocuri reci.

Prichidelul avusese o licărire de luciditate în groaza lui. Amintindu-și că mușchiul copacilor arată cam întotdeauna nordul, își învinsese spaima și pipăi cu mâinile scoarța câtorva arbori. După ce simți pe alocuri, în vârful degetelor, porțiuni mătăsoase, reveni apoi pe cărarea în care păzea ca o santinelă Țombi cel iarăși curajos, și astfel ghici direcția peșterii.”

Constantin Chiriță, *Cireșarii*

B.

„Vulpoiul simți că mașina încetinește înaintea băiatului, așa cum simțea dinainte totul: prin pernițele din tălpi, de-a lungul spinării, în vârful firelor de blană sensibile de la încheieturile picioarelor. După cum se zguduia vehiculul, își dădu seama că drumul devenise denivelat. Se ridică din poala băiatului și adulmecă fuioarele de mirosuri care pătrundeau prin fereastră și care îi spuneau că tocmai treceau printr-o pădure. Mirosuri puternice de pin – de lemn, scoarță, conuri și ace – străpungeau aerul ca niște lame. Dar, dincolo de toate acestea, vulpea recunoscuse și alte mirosuri, mai subtile: de trifoi, de leurdă și de ferigă, plus o sută de alte plante pe care nu le mai întâlnise până atunci, dar care miroseau puternic a verde.

Și băiatul simțea acum ceva. Își trase prietenul mai aproape și strânse mai tare mănua de baseball.

Neliniștea băiatului îl luă pe vulpoi prin surprindere. În cele câteva rânduri când mai călătoriseră împreună cu mașina, băiatul fusese liniștit, ba chiar încântat. Vulpoiul își apropie botul de șiretul mânușii, cu toate că nu putea suferi mirosul de piele. Băiatul lui râdea tot timpul de el din cauza asta. Îi rotea mânușa în jurul capului, luptându-se cu el în joacă. Așa se distra el cu vulpoiul.

Dar astăzi băiatul doar își ridică prietenul în brațe și-și îngropă adânc obrazul în blana albă din jurul gâtului său.

Abia în acel moment își dădu seama vulpoiul că băiatul plângea. Se răsuci să-i vadă chipul, ca să fie sigur. Da, chiar plângea, dar fără niciun sunet, într-un fel pe care vulpoiul nu-l mai văzuse la el. Băiatul nu mai vărsase lacrimi de foarte multă vreme, dar vulpoiul își amintea bine că mai înainte întotdeauna plângea zgomotos, parcă încercând să atragă atenția asupra ciudatelor picături de apă sărată care-i izvorau din ochi.

Vulpoiul îi linse lacrimile de pe obraji și din clipa aceea chiar că nu mai înțelese nimic. Nu simțea miros de sânge nicăieri. Se răsuci și se dădu jos din brațele băiatului ca să-l studieze mai atent, îngrijorat că poate are vreo rană și n-o fi băgat el de seamă, cu toate că pe el nasul nu-l trăda niciodată. [...]

Mașina trase pe dreapta, iar geamantanul de alături se clătină. [...]

...băiatul îl trase din nou mai aproape în brațele lui și îi spuse tatălui său ceva pe un ton rugător. Vulpoiul învățase înțelesul multor cuvinte omenești, iar acum îl auzi pe băiat folosind un cuvânt pe care îl cunoștea:

— NU! [...]

Tatăl arătă cu mâna spre pădure. Băiatul își privi tatăl o clipă și din ochi începură să-i curgă din nou lacrimi. Apoi își șterse obraji cu tricoul și dădu din cap. Băgă mâna în buzunarul jeansilor și scoase de acolo un vechi soldățel din plastic, jucăria preferată a vulpoiului.

Vulpoiul se propti bine pe picioare, pregătindu-se pentru jocul lor obișnuit. Băiatul o să-i arunce jucăria, iar el o s-o găsească, un lucru de care băiatul se mira întotdeauna. Apoi o să recupereze jucăria și o să aștepte, cu soldățelul în gură, ca băiatul să-l găsească și să-i arunce jucăria din nou. [...]

Băiatul ridică bineînțeles soldățelul și îl azvârli în pădure. Atunci vulpoiul răsuflă ușurat (da, veniseră aici doar ca să se joace!) și nu mai băgă de seamă nimic. Se repezi în pădure fără să se uite înapoi la oamenii lui. [...]

Atunci auzi undeva, în spatele lui, o portieră de mașină închizându-se, pe urmă încă una. O luă la goană cât îl țineau picioarele, neluând în seamă mărcinii care îi zgâriau obraji. Motorul mașinii începu să huruie. Vulpoiul tocmai ajungea în buza pădurii și se opri pe marginea drumului.

Băiatul lăsă în jos geamul portierei și își întinse brațul în afară. Și, în timp ce mașina accelera, azvârlind în urmă un nor de prundiș, tatăl strigă la băiat:

— Peter! Iar băiatul strigă singurul nume pe care vulpoiul îl cunoștea:

— Pax!”

Sara Pennypacker, *Pax*

Traducere din engleză de Tatiana Dragomir

C.

„Copilă fiind, am fost fascinată de povestea fetei, de curajul de care a dat dovadă atunci când a plecat de acasă și de frumoasa sa prietenie cu Patrole. Însă, motivul pentru care m-am

îndrăgostit de această poveste, a fost descoperirea aceluia tărâm de basm în care Lizuca a înnoptat, Dumbrava Minunată. După ani de copilărie frumoasă, copilărie legată strâns de pasiunea pentru citit, s-a întâmplat un adevărat miracol. Am aflat că pot pași, la propriu, în acel loc magic, acel colț de lume care a fost casă bună pentru Lizuca în călătoria sa pentru a ajunge la bunici. Dumbrava Minunată, crâmpei stropit cu talent sadovenian, se așterne cuminte și tăcută în huciu* Buciumenilor, în vestul Fălticeniului. [...]

Câtă frumusețe și câtă copilărie aici, pe strada Ion Creangă din mândrul târg al Fălticeniului.

Însă, atunci când într-o fotografie apare în brațele scriitorului un cățel cu aer de bun vânător, nu ai nici cea mai mare îndoială că Patrocle a existat. Să fi fost el cel care a dat naștere poveștii? Nu vom ști niciodată... [...]

După un drum nu foarte lung, făcut cu gândul la plimbările marelui povestitor, am ajuns în locul unde stăpână este Mătușa Răchită. Porțile de lemn mă întâmpină cu sobrietate spunându-mi parcă să am mare grijă. Le văd asemeni unei cortine care, cu eleganță se trage într-o parte la vederea unui suflet care tânjește după poveștile copilăriei.

Să vă spun un secret! Degeaba vii aici în Dumbrava Minunată dacă nu crezi în generozitatea răchitei de a-i găzdui pe Lizuca și pe Patrocle și în grozăvia faptului că aceasta chiar poate vorbi.

Instinctiv am măsurat cu privirea trunchiul răchitei. Oare trupul înlemnit, mângâiat de trecerea timpului, ar putea ascunde o copilă mărunțică pentru o noapte? Un lucru e clar, în scorbura aflată la vederea tuturor celor care ajung aici, în Dumbrava Minunată, pot intra la adăpost visuri colorate, zâmbete copilărești și speranțe purtate în sufletele rămase veșnic tinere. Nu mă credeți? Veniți de vedeți!”

Un strop de poveste în dumbrava minunată,
<https://tarabacuamintiri.ro/dumbrava-minunata/>

*huciu – pădure mărunță și deasă

SUBIECTUL I

20 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs, numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Există diftong în ambele cuvinte din seria:

- a) „vulpoiul”, „era”.
- b) „direcția”, „băiatul”.
- c) „niciodată”, „trebuie”.
- d) „trifoi”, „ei”.

2 puncte

2. Conține doar cuvinte derivate seria:

- a) „puținel”, „punctele”.
- b) „învățase”, „omenești”.
- c) „copilărie”, „povestitor”.
- d) „prietenie”, „băiatului”.

2 puncte

3. Sinonimele potrivite în context pentru cuvintele subliniate în secvența: „Încurajat de succes, mai scurtă drumul de câteva ori și de fiecare dată regăsi prietenoasa potecă.” se află, în ordine, în seria:

- a) susținut, izbândă, poteca.
- b) stimulat, reușită, traseul.
- c) sprijinit, câștig, aleea.
- d) îmbărbătat, acces, cărarea.

2 puncte

4. Alcătuieste câte un enunț cu omonimele cuvintelor subliniate în secvența: „Puțintel înfricoșat de discul soarelui, care nu mai dogorea și nici nu mai lumina cu puterea lui de zi...“.
2 puncte
5. Transcrie cele două substantive nearticulate din secvența „Dumbrava Minunată, crâmpei stropit cu talent sadovenian, se așterne cuminte și tăcută în huciul Buciumenilor, în vestul Fălticeniului.“
2 puncte
6. Precizează valorile morfologice ale verbelor subliniate în secvențele „Se răzvrăți cu ultimele puteri, cu ultimele dorințe, cu ceea ce mai rămăsese cald și lumină într-însul.“; „Un lucru e clar, în scorbura aflată la vederea tuturor celor care ajung aici, în Dumbrava Minunată...“
2 puncte
7. Menționează cazul fiecărui cuvânt subliniat în secvența: „Neliniștea băiatului îl luă pe vulpoi prin surprindere.“
2 puncte
8. Notează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în secvențele: „După ani de copilărie frumoasă, copilărie legată strâns de pasiunea pentru citit, s-a întâmplat un adevărat miracol. Am aflat că pot păși, la propriu, în acel loc magic...“
2 puncte
9. Construiește un enunț despre călătorie, în care verbul „a cunoaște” să aibă funcție sintactică de circumstanțial de scop.
2 puncte
10. Rescrie corect următorul enunț: *Am văzut decât un animal de companie dintre cele trei ale lui Maria.*
2 puncte

SUBIECTUL al II-lea

40 de puncte

Scrie, pe foaia de concurs, în enunțuri, răspunsurile pentru cerințele de mai jos:

1. Prezintă un element de conținut comun celor trei texte-suport, valorificând câte o secvență din fiecare text.
6 puncte
2. Precizează o trăsătură morală a băiatului, personajul din textul A, și mijlocul de caracterizare, valorificând o secvență relevantă.
6 puncte
3. Transcrie, din textul C, secvența care cuprinde cele trei elemente pe care autoarea crede că le adăpostește Dumbrava Minunată.
6 puncte
4. Interpretează o figură de stil, identificată în secvența următoare, selectată din textul B: „Băiatul ridică bineînțelele soldățelul și îl azvârli în pădure. Atunci vulpoiul răsuflă ușurat (da, veniseră aici doar ca să se joace!) și nu mai băgă de seamă nimic. Se repezi în pădure fără să se uite înapoi la oamenii lui. Dacă ar fi aruncat o privire în urmă, l-ar fi văzut pe băiat smucindu-se din brațele tatălui și acoperindu-și fața cu brațele și atunci s-ar fi întors. El îi oferea băiatului tot ce îi trebuia: protecție, distracție și afecțiune.”
6 puncte
5. Prezintă, în două-trei enunțuri, două trăsături ale textului narativ, identificate în secvența următoare, selectată din textul A: „De voie, de nevoie, prichindelul suportă o bună bucată de timp cumiștenia cărării, dar când întâlnește în cale o râpă lată de numai zece metri și adâncă numai de vreo doi, în fața căreia poteca se speriasă, nu mai reuși să se stăpânească și se hotărî să scurteze drumul. Și după ce trecu de râpă și ajunsese iarăși în cărăriie făcu o socoteală care-l bucură grozav: câștigase aproape jumătate de kilometru!“
8 puncte
6. Explică, în 50 – 80 de cuvinte, trăirile contradictorii ale personajului din textul A.
8 puncte

SUBIECTUL al III-lea

40 de puncte

Imaginează-ți că ciufulitul, personajul din textul A, ajunge în Dumbrava Minunată unde îl întâlnește pe Peter, personajul din textul B.

Scrie un text narativ, de minimum 200 de cuvinte, în care să prezinți întâlnirea celor două personaje și aventurile prin care trec pentru a-l găsi pe Pax, vulpoiul pe care băiatul a fost constrâns să-l abandoneze. În redactarea textului, vei integra o secvență dialogată, de 4-6 replici, și o secvență descriptivă, de minimum 40 de cuvinte.

Vei primi 26 de puncte pentru conținutul compunerii și 14 puncte pentru redactare. Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 200 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus. Compunerea nu va avea titlu sau motto.